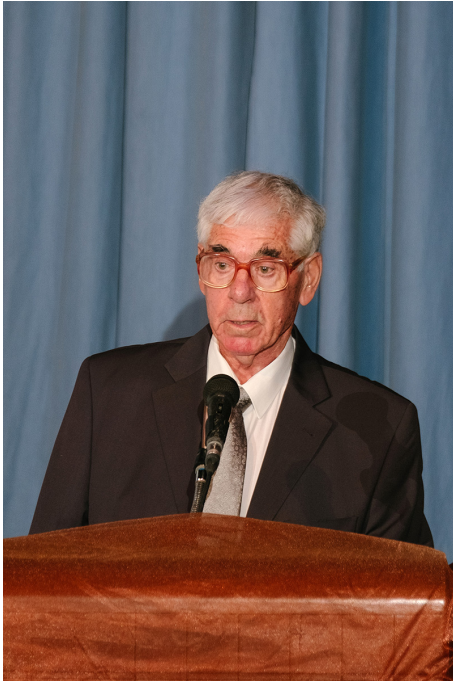

ΟΜΙΛΙΑ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΠΑΣΥΓΟΑΝΑ ΓΙΑ ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΓΙΑ ΤΑ 30ΧΡ
ΤΗΣ ΕΠΑΝΑ

Σας καλωσορίζω και εγώ με την σειρά μου στην εκδήλωση αυτή με αφορμή τα 30χρονα της Επιτροπής Ατόμων με Νοητική Αναπηρία και σας ευχαριστώ που είστε σήμερα εδώ μαζί μας. Η συμμετοχή σας δείχνει το ενδιαφέρον σας τόσο για παρόν και το μέλλον των ίδιων των παιδιών μας και όλων των ατόμων με νοητική αναπηρία.

Είχα την ευκαιρία και την τιμή ως ο τότε αρμόδιος λειτουργός του Κράτους αλλά και με ζήλο ως γονιός παιδιού με νοητική αναπηρία να αναμειχθώ από την αρχή και να παραμείνω μέχρι και σήμερα για τριάντα ολόκληρα χρόνια συνεργάτης και κοινωνός στο έργο της Επιτροπής, από τότε που ο κύριος Πικής, ο εμπνευστής και συντάκτης της νομοθεσίας για τα δικαιώματα των ατόμων με νοητική υστέρηση υπέβαλε την σχετική πρόταση στον τότε Υπουργό Εργασίας.

Η νομοθεσία αυτή όταν συμπληρώθηκε και εφαρμόστηκε το 1989 ήταν πρωτοποριακή και όχι μόνο για τα κυπριακά δεδομένα αλλά εξ όσων διαπιστώσαμε και σε Ευρωπαϊκό Επίπεδο.

Η Επιτροπή διαχρονικά, παρόλο που σημαντικές πρόνοιες της νομοθεσίας δεν υλοποιήθηκαν όπως έπρεπε (κυρίως για οικονομικούς λόγους) επιτέλεσε ουσιαστικό έργο με την στενή συνεργασία των εκπροσώπων του Κράτους και των Εκπροσώπων των γονιών.

Με μελέτες και έρευνες, εκπαιδευτικά σεμινάρια, δράσεις για ευαισθητοποίηση του κοινού, προώθησε κάθε είδους ενημέρωση και εκπαίδευση και διατηρούσε συνεχή επικοινωνία με όλες τις υπηρεσίες του κράτους και με όσους είχαν κάποια σχέση με την νοητική αναπηρία.

Η Επιτροπή ετοίμασε υπομνήματα με τις προτάσεις και προωθούσε νομοθετήματα και προγράμματα που ήταν πρωτοποριακά και προς όφελος των ατόμων με νοητική αναπηρία, όπως:

- η έγκαιρη παιδική παρέμβαση,
- η συμμετοχή στις διαδικασίες ετοιμασίας νομοθεσιών όπως την δημιουργία του περί Αγωγής και Εκπαίδευσης Παιδιών με Ειδικές Ανάγκες Νόμος του 1999. 113(I)/1999 για την ένταξη των παιδιών στην εκπαίδευση.
- προγράμματα όπως η εργοδότηση με στήριξη που είναι ένα σχέδιο για ένταξη των ατόμων με νοητική αναπηρία στην αγορά εργασίας και κατ'επέκταση στην κοινωνία.
- Η αυτόνομη διαβίωση.

Αξιοσημείωτη ήταν επίσης η δράση της για την ανεξάρτητη διαβίωση, την δημιουργία των πρώτων Σπιτιών στη Κοινότητα

και την αποιδρυματοποίηση που σιγά-σιγά με καθυστέρηση πολλών χρόνων, υλοποιείται.

Το έργο της Επιτροπής δεν σταματά εδώ και στις μέρες μας η παρουσία και η υπόσταση της είναι ακόμα πιο σημαντική, λόγω των νέων κοινωνικών τάσεων και ιδιαίτερα λόγω της Σύμβασης του ΟΗΕ (Κυρωτικός νόμος 8(III) 2011) για τα άτομα με αναπηρία, αλλά και της ευθύνης του Κράτους για υλοποίηση της.

Οι προκλήσεις που έχει να αντιμετωπίσει η Επιτροπή είναι ακόμα πιο μεγάλες γιατί δυστυχώς υπάρχει ακόμα νοοτροπία που είναι στηριγμένη στη φιλανθρωπία και στο ιατρικό μοντέλο της αναπηρίας, κάτι με το οποίο ο ΠΑΣΥΓΟΑΝΑ και η ΕΠΑΝΑ είναι αντίθετοι.

Η πρόκληση είναι διπλή. Από τη μια, γιατί πρέπει να αλλάξουμε αυτήν την αντίληψη που δυστυχώς διακατέχει επαγγελματίες και σημαντική μερίδα της κοινωνίας από την άλλη και γιατί η πολιτεία θα πρέπει να αναλάβει την ευθύνη για την διαπίστωση και κάλυψη οποιασδήποτε ανάγκης που αφορά την ένταξη και ενεργό συμμετοχή των ατόμων με νοητική αναπηρία στην κοινωνία και την ενεργό ζωή.

Αυτό σημαίνει προώθηση δράσεων για:

- Θεσμοθέτηση της υπηρεσίας της Συντονιστικής υπηρεσίας έγκαιρης παιδικής παρέμβασης, που αφορά παιδιά από την γέννηση τους και την στήριξη των γονιών τους.
- Ένταξη των παιδιών στην ενιαία εκπαίδευση

- Διασύνδεση της εκπαίδευσης με την κατάρτιση και την ανάπτυξη δεξιοτήτων, έτσι ώστε τα άτομα να μπορούν να επιλέγουν τομείς εργοδότησης και απασχόλησης τους.
- Άμεση προώθηση σχεδίων ώστε να διασφαλίζεται το θέμα της διακίνησης ατόμων, τα οποία είναι εξαρτώμενα από γονείς και επαγγελματίες κέντρων και ιδρυμάτων
- Συναφές με τα πιο πάνω είναι και η διασφάλιση με διάφορους τρόπους και μέσα, του δικαιώματος αναψυχής και απόλαυσης του ελεύθερου χρόνου των ατόμων με νοητική αναπηρία
- Ιδιαίτερα σημαντικό είναι επίσης και η προώθηση της αυτόνομης διαβίωσης και του προσωπικού συνοδού κάτι που προβλέπεται και από την Σύμβαση του ΟΗΕ.

Η Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα άτομα με αναπηρίες αναλαμβάνει ρητά την αναγνώριση και εφαρμογή στην πράξη όλων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και απόλαυση τους σε ίση βάση με τους άλλους πολίτες.

Η ομάδα των ατόμων με νοητική αναπηρία είναι ίσως η πιο ευάλωτη και αόρατη από τις άλλες. Μεγάλος αριθμός ατόμων με νοητική αναπηρία στερούνται:

- Της στήριξης των ίδιων των ατόμων και των γονιών τους
- Της άμεσης παραπομπής και έγκαιρης παιδικής παρέμβασης
- Της παροχής εξειδικευμένων υπηρεσιών αποκατάστασης, ιατρικής ή άλλης φροντίδας

- Της παροχής επιδομάτων και υπηρεσιών όπως:
 - φροντίδας όταν διαπιστωθεί ότι μπορούν να επιτελέσουν τις απλές λειτουργίες αυτοεξυπηρέτησης
 - διακίνησης
 - αναπηρικού οχήματος
 - ειδικού χρηματικού επιδόματος όπως εκείνο των τυφλών, παραπληγικών κτλ
 - της συμμετοχής σε ψυχαγωγικές και αθλητικές δραστηριότητες
 - της αυτόνομης διαβίωσης μέσα από προγράμματα υποστηριζόμενης διαβίωσης και μη, με οικονομική υποστήριξη του κράτους.

Από όσα έχω αναφέρει γίνεται φανερό ότι όλα τα άτομα με νοητική αναπηρία δικαιούνται να απολαμβάνουν όλα τα ανθρώπινα δικαιώματα σύμφωνα την Σύμβαση του Ο.Η.Ε.

Ένα από τα πιο σημαντικά δικαιώματα της Σύμβασης είναι και εκείνο για την ισότητα ενώπιον του Νόμου και της δικαιοπρακτικής τους ικανότητας, άσχετα από τον βαθμό ή το είδος της αναπηρίας τους.

Έτσι, τα άτομα με νοητική αναπηρία δικαιούνται να αποφασίζουν από μόνα τους για το πώς θέλουν να ζουν, να διαχειρίζονται τα περιουσιακά τους στοιχεία και όλα τα προσωπικά τους ζητήματα, χωρίς την ύπαρξη κηδεμόνων, στην πράξη.

Προς την κατεύθυνση αυτή είναι και η προσπάθεια της Επιτροπής για την δημιουργία ομάδων αυτοσυνηγορίας, έτσι που τα άτομα από μόνα τους και οργανωμένα, να διεκδικούν τα δικαιώματα τους.

Η Επιτροπή έχει την δυνατότητα να βοηθήσει στα θέματα αυτά φτάνει να της επιτραπεί να αναβαθμίσει και επικαιροποιήσει τον Νόμο για να συνάδει με την Σύμβαση.

Τελειώνοντας θα ήταν παράλειψη μου να μην εκφράσω, έστω και καθυστερημένα, στον εμπνευστή και συντάκτη της νομοθεσίας για τα δικαιώματα των ατόμων με νοητική αναπηρία κύριο Πική, τις θερμές ευχαριστίες όλων των γονιών, για το έργο που επιτέλεσε.

Σας ευχαριστώ όλους θερμά,

Κωνσταντίνος Εφραιμ